

Det Kongelige Miljøverndepartement
Pb 8013 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Karin O'Sullivan
Telefon
22055615

Vår dato
08.09.2009
Deres dato

Vår referanse (oppgis ved svar)
2009/5514-9 SEN C20/&13
Deres referanse

Melding om vedtak - Fylkesutvalgssak 116/09 - Høringsuttalelse - Forslag til endringer i Frilufsloven

Fylkesutvalget i Akershus har i møte 27.08.2009 behandlet sak 116/09 Høringsuttalelse – Forslag til endringer i Frilufsloven.

Følgende ble vedtatt:

Akershus fylke gir sin tilslutning til forslag til endringer i Frilufsloven. Akershus fylkeskommune er uenig i forslaget om å endre reglene knyttet til innmark. Fylkesutvalget anbefaler at prinsippet om tilgjengelighet for brukere med nedsatt funksjonsevne innarbeides i loven. Dette bør være en målsetting på steder hvor en slik tilrettelegging ikke kommer i konflikt med bevaring av verdifull natur.

Det vises forøvrig til foreløpig svar datert 30.06.09 med fylkesrådmannens innstilling og til elektronisk melding om vedtaket den 28.08.2009.

Med vennlig hilsen

Karin O'Sullivan

Karin O'Sullivan
rådgiver

Vedlegg: Saksprotokoll Fylkesutvalgssak 116/09

Kopi til:
Kommunene i Akershus
Oslo og Omland friluftråd,
Fylkesmannen i Oslo og Akershus,
FNF Akershus,
Oslofjordens friluftråd,

Dato: 30.06.2009
Arkivref: 2009/5514-2

Saksnr	Utvalg	Møtedato
40/09	Hovedutvalg for kultur, folkehelse og næring	15.09.2009
116/09	Fylkesutvalg	27.08.2009

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i Friluftsløven

Innstilling

Akershus fylke gir sin tilslutning til forslag til endringer i Friluftsløven. Fylkesutvalget anbefaler at prinsippet om tilgjengelighet for brukere med nedsatt funksjonsevne innarbeides i loven.

Saksprotokoll i Fylkesutvalg - 27.08.2009

Fylkesrådmannens innstilling

Akershus fylke gir sin tilslutning til forslag til endringer i Friluftsløven. Fylkesutvalget anbefaler at prinsippet om tilgjengelighet for brukere med nedsatt funksjonsevne innarbeides i loven.

Utvalgets behandling:

Representanten Hanne Mæland (H) fremmet følgende tilleggsforslag implementert i fylkesrådmannens innstilling:

Akershus fylkeskommune er uenig i forslaget om å endre reglene knyttet til innmark.

Representanten Vibeke Limi (Frp) fremmet forslag om primært å stemme mot loven, subsidiært å støtte Mælands alternative forslag.

Representanten Siri Baastad (Ap) fremmet følgende tilleggsforslag:

Dette bør være en målsetting på steder hvor en slik tilrettelegging ikke kommer i konflikt med bevaring av verdifull natur.

Votering:

1. Limis forslag fikk 2 stemmer (Frp) og falt.
2. Ved alternativ votering mellom fylkesrådmannens innstilling og Mælands forslag ble Mælands forslag vedtatt med 8 mot 5 stemmer (Ap, V + SV).

3. Baastads tilleggforslag ble vedtatt med 9 mot 4 stemmer (2 Frp, V + KrF).

Vedtak:

Akershus fylke gir sin tilslutning til forslag til endringer i Friluftsloven. Akershus fylkeskommune er uenig i forslaget om å endre reglene knyttet til innmark.

Fylkesutvalget anbefaler at prinsippet om tilgjengelighet for brukere med nedsatt funksjonsevne innarbeides i loven. Dette bør være en målsetting på steder hvor en slik tilrettelegging ikke kommer i konflikt med bevaring av verdifull natur.

Viktige punkter i saken

Regjeringen har lagt fram et høringsnotat med forslag til mindre endringer i lov om friluftslivet av 28. juni 1957 (*friluftsloven*) som følge av overføring av oppgavene på friluftslivsområdet fra fylkesmannen til fylkeskommunen, jfr. Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) *om forvaltningsreformen*. Lovendringsforslaget fremmes også med sikte på å styrke allemannsretten, med bakgrunn i St.meld. nr. 39 (2000-2001) *Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet*.

§ 22 i lov om friluftslivet endres for å ta opp i seg den nye arbeidsfordelingen mellom stat og fylke som følge av Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) *om forvaltningsreformen*. Dette innebærer at en del arbeidsoppgaver tilknyttet friluftsliv flyttes fra fylkesmannen til fylkeskommunen.

I tillegg er det en del endringer i §§ 1a, 3, 9, 13, 24, og 40 som skal styrke allemannsretten. Herunder lette arbeidet for kommunene med å fjerne ulovlige stengsler og skilt, oppheve forbudet mot telting nærmere enn 150 meter fra bebodd hus eller hytte, oppheve forbudet mot ferdsel i skogplantefelt, og gi mulighet for at allmennhetene kan ri eller sykle over vegstrekninger i innmark som leder til utmark. Allmennhetens høstingsrett hjemles i ny §5.

Kommunenes muligheter til å lette ferdsel i utmark styrkes i § 35. I tillegg foreslås enkelte språklige endringer (§§ 13 og 19), samt at feil i lovens paragrafhenvisninger rettes.

Fylkesrådmannen anbefaler at prinsippet om tilgjengelighet for brukere med nedsatt funksjonsevne innarbeides i loven. Dette bør være en målsetting på steder hvor en slik tilrettelegging ikke kommer i konflikt med bevaring av verdifull natur, slik det fremgår i St.meld. nr. 39 (2000-2001) *Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet*.

Saksredegjørelse

Bakgrunn

Regjeringen har lagt fram et høringsnotat med forslag til mindre endringer i lov om friluftsliv av 28. juni 1957 (*friluftsloven*) som følge av overføring av oppgavene på friluftslivsområdet fra fylkesmannen til fylkeskommunen, jfr. Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) *om forvaltningsreformen*. I tillegg fremmes også lovendringsforslag med sikte på å styrke allemannsretten, med bakgrunn i St.meld. nr. 39 (2000-2001) *Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet*.

Uttalelsene i dette saksfremlegget knytter seg i hovedsak til forslag om endringer i friluftsloven. En foreløpig vurdering av forvaltningsreformen ble tatt til orientering av Fylkesutvalget 30.04.09 (Forvaltningsreformen – status og videre arbeid 2007/1665-9). Fylkesrådmannen viser til vedlegg 1 for utdrag fra Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) om *forvaltningsreformen* med liste over arbeidsoppgaver knyttet til friluftsliv som er foreslått overført fra fylkesmannen til fylkeskommunen. Se vedlegg 2 for utdrag fra Miljøverndepartementes gjennomgang av forslag til lovendringer (endringer er vist i kursiv).

Premisser og problemstillinger

Som følge av overføring av oppgavene på friluftslivsområdet fra fylkesmannen til fylkeskommunen, jfr. Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) om *forvaltningsreformen* er det nødvendig med mindre endringer knyttet til enkeltparagrafer i friluftsloven. St.meld. nr. 39 (2000-2001) *Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet* hadde fokus på å styrke allemannsretten, en del av forslagene fra meldingen er tatt inn i lovendringene. Lov om friluftslivet er over 50 år gammel og det har vært ønske om en revisjon, samt å rydde opp i språklige forhold og feil i lovens paragrafhenvvisninger.

Fylkesrådmannen vurderinger og anbefalinger

§ 22. Friluftsansorganenes arbeidsoppgaver

Endringene i § 22 er de mest betydningfulle for fylkeskommunens arbeid. Bestemmelsen vil etter endringsforslaget blant annet kunne anvendes slik at fylkeskommunen forbereder og vurderer det faglige grunnlaget for sikringssaker for Direktoratet for naturforvaltning. Fylkesmannens søksmålskompetanse på vegne av staten vil bestå, og fylkesmannen vil fortsatt være stadfestings- og klageorgan på kommunale vedtak. Departementet tar sikte på å komme med utdypende bestemmelser til fylkeskommunens arbeidsoppgaver i egen forskrift.

Fylkesrådmannen ser det som positivt at fylkeskommunen får mulighet til å utvikle mer helhetlige planer når det gjelder friluftsliv. Betydning for arbeidsmengde og kompetanseheving vil bli vurdert i forbindelse med implementering og sak om forvaltningsreformen i løpet av høsten 2009.

Kommentarer til endringer som skal styrke allemannsretten

Forbudet mot ferdsel i skogplantefelt oppheves ved at ”skogplantefelt” tas ut av definisjonen av innmark i § 1a. Skogplantefelt er en kategori som er forventet å vokse i omfang i Norge, noe som vil få betydning for muligheten til å utøve friluftsliv mange steder. I tillegg er skogplantefelt ofte gode steder for bærplukking. Fylkesrådmannen stiller seg derfor positiv til endringsforslaget så lenge allmennhetens plikt til varsom ferdsel opprettholdes.

§ 3 endres slik at allmennheten kan ri eller sykle over vegstrekninger i innmark som leder til utmark. Fylkesrådmannen ser dette som positivt de fleste steder, men vet av erfaring fra Akershus fylke at dette kan føre til stridigheter på enkelte veistrekninger – spesielt i forbindelse med ridning. For at lovendringen skal fungere godt er det derfor viktig at kommunene er oppmerksomme på ulemper dette kan føre til ved at flere brukergrupper bruker veiene, samt ulemper for private veieiere i forhold til vedlikehold o.l.

Allmennhetens høstingsrett hjemles i ny § 5. Fylkesrådmannen mener det er naturlig å innlemme høstingretten i friluftsloven.

Departementet foreslår å oppheve forbudet mot å telte nærmere enn 150 meter fra bebodd hus eller hytte i § 9. I tillegg er det forslag om å sidestille telt med andre innretninger for overnatting som bobil og campingvogn. Fylkesrådmannen mener det kan være fornuftig å oppheve 150-

metersgrensen. Mange steder i Akershus er det så tettbygd med hytter at det kan være vanskelig å finne teltplass 150 meter unna. Topografi og innsyn vil uansett være viktigere for i hvor stor grad privatlivets fred føles krenket. Ulempen med forslaget er at det kan føre til mer uklarhet mellom overnattende og hus og hytteeiere, og dermed større mulighet for konflikter. Fylkesrådmannen stiller også spørsmålsteget ved å sidestille telt med bobil og campingvogn. Med unntak av at alle innretningene brukes til overnatting, er det store forskjeller i framtoning, naturbelastning, og krav til fasiliteter m.m.

§§ 13, 24, og 40 er foreslått endret for at kommunen skal få bedre virkemidler i kampen mot ulovlige stengsler, skilting og stansing av byggverk. I § 40 er det foreslått å innføre hjemmel for å ilagge tvangsmulkt dersom ikke stengsler eller skilt fjernes. Fylkesrådmannen er positiv til at allemannsretten styrkes på disse områdene.

Bestemmelsen i § 35 utvides slik at kommunen selv får hjemmel til å gjennomføre enkle tiltak for å lette ferdsel i utmark dersom det ikke oppnås avtale med grunneier for å merke og rydde turstier o.l. Kommunen kan også gi inngrepsløyve til slike tiltak til organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv. Fylkesrådmannen mener dette kan hjelpe kommunene til å utarbeide mer helhetlige planer for merking og utbedring av løyper.

Mangler i endringsforslaget

Fylkesrådmannen savner fokus på tilrettelegging for personer med ulike funksjonshemninger som er et av punktene i St.meld. nr. 39 (2000-2001) *Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet*. En målsetning om tilrettelegging for alle kunne for eksempel tas inn i friluftslovens formålsparagraf, slik prinsippet om universell utforming er tatt med formålsparagrafen til ny plan- og bygningslov. Tilrettelegging for alle vil i en del tilfeller ikke være forenlig med varsomme inngrep i naturen, men det er viktig at muligheten blir vurdert i det enkelte tilfellet.

Oslo, 30.06.09

Harald Horne
Fylkesrådmann

Saksbehandlere: Karin O'Sullivan og Gaute Lerstad Thorsnes

Vedlegg: 1 – Utdrag fra Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) *om forvaltningsreformen*
2 – Utdrag fra forslag til endringer i lov om friluftslivet, datert 14.05.09
3 – Høring friluftsloven – foreløpig uttalelse, datert 30.06.09